

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Széchenyi-utca SIMON-ház Kunz József ut
kereskedésével szemben.

Hirdetmények.
előzetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intézendők.

Bérmertelen levelek csak ismert kezektől
fogadtnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre
postán küldve:

Egész évre - - - - - 10 frt - kr.
Félévre - - - - - 5 frt - kr.
Negyedévre - - - - - 2 frt 50 kr.
Egy óra - - - - - 1 frt - kr.

Hirdetési díj:

Ottasábos petitior egyszerű beiktatásért 5 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyiltér 4 hasábos petitiorért 20 kr.

Hirdetést vagy reklamot magában foglaló
ujdonsg sora 50 kr.

XVIII. évfolyam 1891.

Debreczen. Hétfő Márczius 23.

58. szám.

A főispán valódi és nem felremagyarozott hatásköre.

(T.) Eltűnődik az ember, hogy e felett a közigazgatási törvényjavaslat felett, okos emberek, mily beszédeket követhetnek el, éppen mint ha azt mondanák, azért nem tetszik nekik ez vagy az a valaki, mert keresztbe jár a szája az orra alatt. A „Pesti napló“ azt az ellenvetést tette nem régen, hogy a főispán, meg alispán, a javaslat szerint nem férhetnek meg egymás mellett, mert ellenőrzési és felügyelői hatáskörüik ugyan egy.

Gondokozóba esik az ember, vajjon elhagyja-e a „Pesti napló“ cikkirója uem-csak állítja de el is hiszi azt, amit állít. Mert vajjon kell ahhoz más mint egy kis körültekintés, hogy ott ahol ez a két szó, „al“ és „fő“ ad kifejezést valaminek, akár a katonai, akár a polgári, akár állami, akár magán alkalmazottaknál, mint például: alhadnagy, főhadnagy; alszámvevő, főszámvevő; albiró, főbiró; almérnök, főmérnök sat. hát, hogy a „fő“ az „al“-t utasítani, ellenőrizni, figyelemzetni sat. van hivatva, s hogy bizonyos esetekben a „fő“ az „al“-jal intézkedik. — Ez olyan közönséges és mindennapi valami, ami lépten nyomon előfordul, a társadalomnak minden tagja tud róla, s ime a „P. N.“ egy hosszú vezércikkben fejtegeti, hogy miután ezeknek és ezeknek a megtekintésére az alispán is hivatott, meg a főispán is, hát hogy mint fognak majd ezek az egymás hatáskörébe belepiszkálni. Pedig dehogyan fognak. Az al- és főispán ebbéli hatásköre csak abban különbözik egymástól, hogy míg az alispán ellenőríz, a főispán fölülvizsgál. Mint mikor az ezredes lóra ül és megnézi az előőrsoket, hogy állásaikon vannak-e, hollott egy némely előőrsi csapat magasabb rangú tisztekre van bízva.

Ugy látszik, sokaknak az nem fér

a fejébe, hogy lehet vajjon a főispán is tisztviselő, mikor eddig csak ur volt; és hogy mire való a főispán akkor, ha az alispán hatásköre is majd nem az? Reméljük, hogy ezekre a kérdésekre megfeleltünk, sőt azt hisszük, hogy a főispán most lesz igazi főispán s a régi megyék-nél nem volt egyéb mint dekoráció. Most lesz ő valódi elnöke a megyének s némi ügymenet kivételével; alelnöke az alispán. Most lesz ez egy teljes egész, míg az előtt egy kalpagos nagy uraság volt, majd minden hatáskör nélkül. Egy olyan feje a megyének a melyiknek nincs akarat, hanem a lábakat és kezeket pusz-tán a has, vagyis az a közgyűlés kormányozza melynek fentartásában és vezetésében a kezek és a lábak játszáka a főszerepet. Ezért volt a legtöbb megyében fejetlenség, s ezért nem működött a gépezet oly rendszeresen mint, a hogy működnie kellett volna.

Igen ám, mondják mások, de, hogy lehet egy embernek ily nagy hatalmat adni, felelősség nélkül?

Hát először is, minden oly hatalom, melyet a törvény ad és törvényekkel van körül írva, — felelős. A főispán felelős a miniszternek, a főispán cselekedetért felelős a miniszter az országgyűlésnek.

Igen is, egy mameluk többségnek ugye bár?

Hát a viczispán kinek volt felelős? Annak a közgyűlésnek melyet ő dominált s melyben az ő sógor-komái képeztek a többséget. Es ha idáig megyünk, akkor valóban nincs tökéletes felelősség és a felelősségekben tökéletes garancia amint hogy az emberi alkotás még elnem érte, sőt elérni nem is fogja. Amde ha arról van szó, hogy az állami egyöntetűség tekintetéből mi kívánatosabb, az-e hogy minden megye egy külön ország legyen és csak önnön magának felelős ami conföderáció és nem egység, me-

gyék szövetkezete és nem Magyarország; — avagy hogy a főispán és miniszter utján minden megye a parlamentnek legyen felelős.

Igen ám, — mondják erre, akkor meg szünnék a megyék az „alkotmány védbástyái“ lenni.

Ugyan kérem, hagyjanak már föl egyszer ezzel az elkapott frázissal. Amint hogy a régi hadműveletek és bástyák a manlicherek és ucházusok előtt már semmit sem érnek, éppen úgy lejártá magát a régi megyei intézmény a mióta a parlamenteket és felelős kormányokat világszerte behozták; és hogy az uralkodási szisztéma abba a stádiumba menjen vissza, amelyben a megyék védbástyákkul szolgálhatnának, az az emberiség mai előrehaladottsága és öntudata mellett lehetetlenség.

A depr. helyi vasut közgyűlése.

A depr. helyivasut tegnap délelőtt tartotta meg évi közgyűlését Szepessy Antal elnöke alatt.

Az igazgatósági jelentés, valamint a felügyelői jelentés felolvasása és tudomásul vétele után elfogadtattott a megállapított évi mérleg, mely után a számvizsgálóknak megadatott a felmentvény.

Az igazgatóságba Szepessy Antal és Feischikárolly, a helyi vasut igazgatóságának a két fardhatatlan tagja, újra megválasztattak.

A szép eredményt felmutatj évi jelentés így hangzik:

A midőn az 1890-iki üzletév mérlegét a tisztelt közgyűlésnek bemutatjuk, egyszersmind van szerencsénk az üzlet menetére és átaljában ügykezelésünkre vonatkozólag a következő jelentést is előterjeszteni:

Bevettünk ez évben	55149 frt 49 kr
Kiadtunk	40166 „ 21 „
s így tiszta hasznunk	14983 frt 28 kr.
A vagyon mérleg	330223 frt 02 kr
szemben	315239 „ 74 „
terhet s így ugyancsak	14983 frt 28 kr
felesleget mutat.	

„Most már csak nem merészel, most már csak nem lesz oly vakmerő, hogy hozzám nyuljon, egy harmadiknak a jelenlétében csak nem fog rablásra vagy gyilkolásra veteledni! Végre kiús helyzetemtől szabadulva most már csak nyugodtan fogok aludni!“

Igy szolt mindegyik magában s ily édes gondolatok közt mindegyik mély álomba merült.

Mikor reggel a mi nehez órákat kiállott két utasunk felbredett már igen világos volt. Szemeiket dörzsölve, az ablakon keresztül kiakartak nézni, de fagyott hó fedte be az ablaktáblákat.

A midőn pedig rá gondolának éjjeli kínos helyzetükre s mintegy a kíváncsiságtól is egymásra nének, akkor látják, hogy ők nagyon is jó ösmerősök s mindenik utitársában felismerte jó barátját.

Szívélyes üdvözlés után kérdezték egymástól utazások irányát czéliját s nagyon örültek, hogy találkozhattak.

A neveléses gyanakvást, az éjjel kiállott esztelen aggodalmat most már nem titkolhatták egymás előtt, melyből őket csak a harmadik utitárs felszólása, a mentő angyal szabadította meg.

Nagyon nevettek a történetek felett, jobban mulattak rajta, mint régen, szóval a legjobb kedélyhangulatban voltak.

Mindez csak akkor ért véget, mikor a kaluz az utazás vég pontját jelentette.

Mindegyik felállott, hogy zsebéből il-illetve tárczájából a vasuti jegyet kivessesse, de a zsebben — sem mit sem találtak.

Merevea néztek egymásra! A tárczák eltűntek!

A tettest könnyű volt kitalálni s csak most jöttek rá, hogy hol is van a mentő angyal? Ennek azonban volt esze mert még ideje korán — ellillant.

Fájdalmis érzés, tragikomikus komoly-

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A mentő angyal

A budapest bécsi éjvontat második osztályába, mely a lámpa fényétől nagyon halványan volt megvilágítva, zord téli időben, fülleg beburkolozva, két utas szellett be.

Miután holmijokat elrendezték, egymás kiletét nem is gyanítva, egymást nem ismerve a kocsis egy egy sarkában meghuzódtak.

Mindegyik így gondolkozott: „csak jönne még egy utas.“ Nagyon ijesztőnek tetszett mindenkinek a hosszú éjszakai utazás egy idegen utasnak társaságában, hozzá még utolsó időben sokat olvastak vasuti szerencsétlenségek s rablásokról.

De fájdalom, ez az óhajuk nem teljesült, a vonat tova robotgott, a nélkül hogy a megálló helyeken valaki felszált volna.

Aggodalmuk még azáltal is növekedett, mert egyik sem tudott a másiknak az arczából valamit kienni, mivel annyira be voltak burkolozva, tehát bizalmas közlekedésről szó sem lehetett. Az a rendkívüli nyugalom pedig melylyel egymásnak szemben ültek, csak még inkább fokozta egymás iránti érdeklődésüket. Egyik gyanakogott a másikra.

Az a beburkolozás, az a nyugalom pedig a hideg időben egészen természetes volt sőt még nem is szivaroztak. Ugyanis egyik sem mert rágyújtani, sőt mindegyik tartózkodó volt magáról még csak életjeit is adni.

Egyik akarta a másikat ámitani, úgy tették magokat, mirtha aludnának, valóban pedig ébren voltak, hogy mindegy ismeretlen utastársának minden mozdulatára figyelhessen hogy esetleg előforduljon kritikus pillanatban teljesen védő állapotba legyének helyezkedve.

Mindegyik elhatározta magában, történiék bármí, de semmi esetre sem fognak elaludni, mert épen az alvás alatt lehetett gyanutól tartani s épen ekkor, viheti szándékát is az illető keresztüll

Az jalszabályaink 66 §-a értelmében alakított törlesztési tartalékunk ez évben is 1600 frttal dotátatott, — és ezzel ez ma 7081 frt 12 kr-ra rug.

Nem kívánjuk ezen eredményt különösen kedvezőnek jelezni, — de tagadhatatlan, — hogy az eddigi évek eredményével szemben előmenetel történt, s így üzletünk jövőjére nézve több izben kifejezett bizalmunk mindenestre erősbödést nyert.

Pedig az üzletünk gyarapodását nehezítő tényezők, — minők a tüzelő anyagok drágasága, a teher forgalomnak az év nagyobb részén át tartó megszorítása még ez évben is fennforogtak.

Mozdonyaink, kocsijaink és egyéb felszereléseink ez időszerint is jó karban vannak, — habár a regibb mozdonyaink tüszekrényeit. — miután azok a 5-7 évi használat és a rozsviz által megrongáltattak, a jövő évben ujakkal kicserélni szándékozunk.

A jövőre nézve azonban e tekintetben is lényeges javulást várunk, — miután a mult évben bejelentett kifizetést sikeresen bevégeztük, — és most jó minőségű viz áll rendelkezésünkre, — hogy kazánkó képződéstől, — mely mozdonyainkra eddig állandó veszedelmet képezett és folytonos költséges javításokat tett szükségessé, — tartanunk többé nem kell.

A kuthoz egy gázmotort is állítottunk fel, — mely a viz szivattyuzásán kívül javító műhelyeink részére is szolgálhatja a hajtóerőt. A mozdonyaink által végzett munka megbíráhatása végett megemlítjük, hogy az évben át szállítottunk:

a) az I-ös osztályban	60589
a II-od „	227100
gyermekjegyekkel	21830
kedvezményes jegyekkel	4193
14-es füzet jegyekkel	29505
összesen:	343217

személyt és ezenkívül eladtunk 133 drb. évi bérletjegyet és menesztettünk 7 fizetett külön vonatot.

b. terhet szállítottunk a vasut-tól az „István“ malomba és vissza 5478 vagonnal 529082.23 kr.

egyeseknek 566 „ 54199.03 „
együtt 6044 vagonnal 53281.26 kr.

Ezen forgalomban b-jártak a 77689.04 kmt. személyvonatok 8053. „
a teher vonatok
együtt: 85742.04 kmt.

ágot olvastak le egymás arczáról s némán szeszorítottak.

Alig tudtak szóhoz jutni s később is sokszor emlegették a — mentő angyalt.

László József.

A NŐK A KÖZÉLETBEN.

A nőknek a politikai életben és a törvényhozási munkálatban való részvételét illetőleg Európaszerte ugyanaz a konzervatív szellem uralkodik.

Most Angliában királyi bizottságot szándékoznak alakítani, mely a töké és munka közti viszony szabályozására volna hivatva. E bizottság tanácskozásainak egyik fontos tárgya lesz bizonyára a női és gyermekmunka is. Ez okból az alsóházban Bryce képviselő azt kérte a kormánytól, nem volna-e ajánlatos a bizottságra egy vagy több nőt is meghívni? Mert a mindennemű munkáskérdésben a dolgozó nők közvelenül érdekelve vannak. Smith miniszter azt felelte, hogy a kormány gondosan meghányta-vetette a kérdést és arra az eredményre jutott, hogy egyáltalában nem kívánatos a bizottságra nőket is meghívni. Mikor erre Bryce azt kérdezé, hogy a határozat végleges-e, Smith röviden válaszolt: „Igenis, végleges!“

Ezzel a dolog az alsóházban el volt intézve. De a nőknek a sajtóban lelkes védelmezők támadtak.

Egyik londoni lap kifejté, hogy a nőknek igenis nyomatékos szavuk lehet a női és gyermekmunka szükségszerű korlátozásának kérdésénél, mert van arra hivatásuk és képességük és csak kicsinyes szűkkeblűség tagadhatja meg tőlük a közreműködést a törvényhozásban. Mivel a nők a parlamentben nincsenek képviselve, kettős ok forog fenn, hogy szavazatot adjanak nekik a bizottságban. A berlini neuzetközi értekezleten emulasztották e kérdés megvitatását; e mulasztást valahol még jóvá kell tenni.

Nagy örömről szól a tisztelt közgyűlésnek jelenteni, — hogy 6 cs. és kir. apostoli Felsége, szeretett királyunk a múlt évi szeptember 12-én városunkban történt időzése alkalmával a mi vállalatunkat is megvizsgálta azzal, — hogy egy részére összeállított külön vonatunkon jött be a nagyerdőből a városba és úgy pályánk felszerelése, mint a szolgáltatás pontossága tekintetében legmagasabb megelégedésének adott kifejezést.

Ugyancsak ez évben tisztelték meg vállalatunkat József főherceg és fia József Agost főherceg 6 cs. kir. fenségeik, valamint Baross Gábor kereskedelmi miniszter ur 6 Nagyméltóság is, mind hárman kifejezvének megelégedésüket.

Ezek után a múlt évről kimutatott 14983 frt 28 kr tiszta nyereség felosztására nézve következőket javasoljuk.

1. Osztalékul fizetessék f. évi Május 1-től kezdve minden egyes részvényre a 4. számú szelvény ellenében 4 frt és így 3000 darab részvényre 12000 frt —.
2. A külön tartalék 1455 frt —. hoz csatlakozás.
3. A nyugdíj és segély alapoz 151 „ 83.
4. A tartalékalapra 376 „ 45. 13989 frt 28 kr és ezek levonása után fennmaradó 1000 „ — pedig az 1891. év számlájára vitessék át.

Kérjük a tisztelt közgyűlést, miszerint zárszámadásainkat jóváhagyni, a nyereséget felosztásra vonatkozó javaslatunkat elfogadni és részünkre a felmentvényt megadni méltóztatni.

Az igazgatósági jelenléti jegyek értéke az alapszabályok 54. §-a értelmében 3 évenként a közgyűlés által lévén megállapítandó, kérjük azt az 1891—93-iki évekre, a felügyelő bizottság díjait pedig az 1891-iki évre megállapítani.

Végül jelentjük, — hogy az alapszabály szerinti idő eltelte folytán ezúttal Szepessy Antal és Feischl Károly urak lépnek ki az igazgatóságból, miért is, méltóztatásuk helyeiket választás útján betölteni. Az igazgatóság: Szepessy Antal, elnök. Boczkó Sámuel, Feischl Károly, Holländer Gyula, Kardos László, Lovag Lindheim Ernő.

A hatvanutcai lóvonatu vasút közgyűlése.

A H. B. V. részvénytársaság tegnap d. u. 3 órakor tartotta évi rendes közgyűlését a város háza kis tanácstermében Lengyel Imre elnöke alatt. A közgyűlésen 13 részvényes volt jelen.

Lengyel Imre elnök megnyitván a gyűlést Márk Endre felolvasta az évi jelentést miszerint a kifizetett részvénytörke 43,218 frt 25 kr. személynélküli bevétel 5226 frt 99 kr. volt, melyből kitűnik, hogy aránylag 1269 frt 16 kr. bevétel többet mutatkozott. A részvénytársaság tiszta nyeresége 299 frt 81 krt tesz ki, mely összeget az 1891-iki év veszteség rovására irtak le.

Komlóssy Arthur indítványára Lengyel Imrénél, Kovács Józsefnél és Márk Endrénél köszönetet mond a közgyűlés.

Közgyűlés után igazgatósági gyűlés volt.

A debreczeni ügyvédi kamara közgyűlése.

Tegnap délelőtt 10 órakor tartotta meg a debreczeni ügyvédi kamara közgyűlést, melyen dr. Kola János elnökölts az évi jelentést.

Az évi jelentés az 1890-iki évben feljegyzett adatait tárgyalja az ügyvédi kamarának. A múlt év folyamán beadott az ügyvédi kamarához 233 fegyelmi, 1020 folyó ügyi, együtt 1253 beadvány, melyből elintézetlenül egy sem maradt.

Tartott 3 közgyűlést, 31 választmányi és 24 fegyelmi ülés.

Az ügyvédi lajstromba felvétel végett 11 kérvény adatott be, melyek közül 10 igenlőleg, egy tagadólag inézetetett el. Az ügyvédjelöltek névjegyzékébe 25 ügyvédjelöltet vettek föl.

Fegyelmi panasz az 1889. évről 26 maradt, 1890-ben érkezett 44 ügyvéd ellen, magán féltől 51, bíróságtól vagy kir. ügyészségtől 13, egyéb hatóságtól 8, összesen 72 panasz. Ebből 15 illetéktelenségből, 16 tényállás hiányából, 3 a panasz visszavonása következtében megszüntetett, 1 fegyelmi eljárás elrendelésével, 24 egyéb módon intézetett el. Folyamatban maradt 38 panasz.

Az ügyvédek névjegyzékében az 1889. év végén volt 210 ügyvéd, az 1890. év folyamán bejegyzetett 10, kitöröltetett önkéntes lemondás folytán 5, elhalálozás következtében 8, összesen 13 ügyvéd, maradt 1890 év végén 207 ügyvéd, kik közül 3 az ügyvédség gyakorlatától fel volt függesztve.

Az ügyvédjelöltek névjegyzékébe be volt jegyezve 51, az 1890 évben felvételt 25, töröltetett átkötözés folytán 9, ügyvédek közé felvétel következtében 3, más okoknál fogva 3, összesen 15, így az 1890-ben bejegyzett ügyvédjelöltek száma 61, kik közül 5 bíróságnál, 56 pedig ügyvédekél volt alkalmazásban.

Az évi jelentés áttér ezután a jogszolgáltatás és jogi élet terén tapasztalt dolgokra és az igazságügyi miniszter figyelmét sürög.

sen felhívja az ügyvédi rendtartásról szóló törvény megalkotására, melynek hiányát az ügyvédi kar nagyon érzi.

Az ügyvédi kamara tárgyalta az ügyészi és bírói kar szervezetről szóló javaslatot, melyre nézve véleményes jelentést fog az igazságügyi miniszterhez feltesztetni. A királyi táblák szétosztásától az ügyvédi kamara csak jót és üdvöset vár az igazságszolgáltatásra nézve, azonban minden jót és üdvöset csak a magánjognak elkésett codificációjára, ha most már minél hamarabb bekövetkezik, tehet a gyakorlatban is igazán az.

Az ügyvédi kamara pénztárának állapotáról való jelentést Kovács József pénztárnok terjesztette be.

A kamara 1891-iki évi költségvetési javaslatában a szükséglet 2605 frtra van előirányozva, míg a fedezet 2626 frtot tesz ki. A költségvetési javaslatot egyhangulag elfogadták.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

A gazdasági egyesület közgyűlése.

A gazdasági egyesület Jámhor Ferenc elnöke alatt számos tag jelenlétében tegnap tartá meg közgyűlését.

Békéssy László titkár felolvassa a választmány s a pénztár megvizsgálásával megbízott küldöttség jelentését (A jelentést holnap ismertetjük.)

A gyűlés a jelentést tudomásul veszi s a felmentvényt megadja.

Simonffy Sámuel meleg szavakkal indítványozza, hogy mielőtt a gyűlés napi rendre térne, mondja ki s igtassa meg a jegyzőkönyvbe részvételt a közügyek terén általában, de különösen a gazdasági egyesület érdekében fáradohatlan tevékenységgel működő Nánássy Ferenc halála felett, ki az egyesület évek óta kerestül volt kitűnő elnöke. Indítványa egyhangulag elfogadták.

A választás következő eredményével folyt le. Elnök: Váczai János, alelnök: Buzás Elek, kik megköszönve a bennök helyezett bizalmat ígérték, hogy az egyesület érdekeit mindig szívükön viselik, s tehetségükhöz képest támogatják.

Ezután megválasztották a 48 tagú választmány s a lötenyészeti bizottság tagjait.

Simonffy S. nagy megütközésének ad kifejezést a felett, hogy olyan városban, mint Debreczen, melynek polgárainak többsége mezőgazdasággal foglalkozik oly csekély számú tagokkal járjon a gazdasági egyesülethez, a mint ő azt az előtte fekvő névjegyzékből tapasztalja. Ő — úgy mond — a midőn az egyesület alakult, sietett ezen az egész város közönségére üdvös egyület, mint alapító tag belépni, pedig tudvalevőleg ő soha nem gazdálkodott, ha csak azon egy kis terület nem akarnak annak nevezni, melyet egyszer dnyne termeléssel tett, s melylyel olyan pörül járt. Kénytelen feltenni, hogy a régi választmányok a tagok szerzése tekintetében nem jártak el elég erélyesen, s indítványozza, hogy körlevél bocsáttassék a város minden egyes gazdjához s aláírasi iverk teressenek le minden együletnél; általában semmi agitatitót el ne mulassanak a kör felvirágzásának czéljából.

Erre Békéssy megadja a felvilágosítást, hogy mind az, mit előtte szóló indítványoz többször megtörtént, de eredmény nélkül. A minék oka abban keresendő, hogy a 24 évvel ezelőtt történt alakuláskor sok olyat ígértek az aláíró tagoknak, a mit később nem teljesíthettek. Jóllehet, hogy az egyesület tagjainak, különösen a kisebb gazdáknak sok hasznos intézkedésekkel szolgált, hogy vetőmagot kitűnő minőségben és drága pénzben beszerzett és a tagoknak csupán annyi mag visszadásának feltétele mellett kiosztott, hogy drága gépeket hozott s csekély díjért használatra a tagoknak kiadott oly oleson, hogy azoknak rendben tartása is alig volt megfizetve. Mindezeket keveselték szemben a kezdetbe tett ígéretekkel és a midőn ehez még hozzá járult, hogy a benem fizetett tagok díjakat per útján kellett behajtani, az első 6 évi ciklus lejárata után az 500 tag közül 400 lépett ki az egyesületből s többé vissza sem jött. Midazon által ő elfogadja az indítványt s annak alkalmazását a közgyűlésnek ajánlja. A közgyűlés elfogadja az indítványt; utasítja a választmányt, hogy e tekintetben minden kitelhetőt megtegyen.

Végül dr. Király Ferenc előadja, hogy az egyesület az idén tennálásának 24-ik évfordulóját töltötte be és ezen alkalomból indítványozza, hogy jövő évben 25. évi fennállását megünnepelje és egy nagyobb szabású termény gyümölcs és állat kiállításal emelje. Ezen kiállítás költségeit fedezni lehetne a meglévő rendelkezési alaptól és kétségtelven az állam által nyújtandó segélyből.

Ezen tárgyhöz többen hozzászóltak s dr. Király Ferenc indítványát a közgyűlés zajos éljenzés közt elfogadta.

A debreczeni tisztviselők öngyelző egyesületének közgyűlése.

A debreczeni tisztviselők egyesülete tegnap délután tartotta a város háza nagy tanácstermében évi rendes közgyűlést, nem nagy — de az alapszabályok követelményének megfelelő számú részvényesek jelenlétében. Elnök Simonffy Imre, kir. tanácsos polgármester előadva, — hogy a közgyűlés szabályszerűen meg volt hírdetve, a zárszámadások és igazgatósági jelentés az egyesület pénztári helyiségében megtekinthetés végett ki volt állítva és hogy a részvényesek

oly számban és annyi alaprésznek a képviselőtében jelentek meg, — amilyen és a mennyi az alapszabályok követelményeinek megfelel: a közgyűlést megnyitja.

A közgyűlési jegyzőkönyv vezetésére György Kálmán egyesületi titkár, a jegyzőkönyv hitelesítésére pedig Miskolczy Jenő és Szabó Miklós egyesületi tagok kértnek fel.

Ezután felolvasatott az igazgatósági jelentés, melyből kitűnik, hogy az egyesületnek jelenleg van 198 tagja és pedig 184 rendes és 14 rendkívüli tagja. A vagyoni állapot a következő: befizetett alaprészek 8142 frt, tartalék-alap 1759 frt 15 kr, segélyalap 849 frt 59 kr, beruházási tartalék-alap 237 frt 93 kr. — Az igazgatóság jelentésében indítványozza, hogy a tiszta nyereségy 3 1/2% kal számítva, osztalékul a részvényesek közt osztassék ki és a tisztviselőknek fejenként 100 frt jutalomdíj adassék. Indítványozza továbbá, hogy a kedvezményt nyújtó cégeknek és Mihálovics István s Tamási Béla gyógyszerész uraknak, mint a kik az egyesület fűrdő és színházi kedvezményes utalványait szívességből árusították, jegyzőkönyvi köszönet szavaztassék.

Ezután felolvasatott a felügyelő bizottság jelentése. — A közgyűlés mindkét jelentést tudomásul vette, az azokban foglalt indítványokat elfogadta és a választmányt, tisztikarnak s a felügyelő bizottságnak a felmentvényt készséggel megadta.

Elnök polgármester indítványozza, hogy a közgyűlés fejezze ki elismerését az alelnök és igazgató buzgó eljárása fölött, mint a kiknek az egyesület vezetésében az orszlán rész jut a munkálkodásban, ugyszintén az egész igazgató választmányának. A közgyűlés ezt is egyhangulag elfogadta.

Indítvány csak egy adatott be, — de ez érdemlegesen tárgyalható nem volt, mert szabályszerűleg csak azon indítvány tárgyalható, mely a közgyűlést megelőzőleg legalább 8 nappal írásban adatik be. A közgyűlés azonban Harmath Gergely indítványára utasította az igazgató választmányt, hogy ezen indítványt fogadja el és annak elbírálásáról és esetleg közgyűlés elé vitérlől gondoskodjék, mindenesetre a következő közgyűlésen erről jelentést tegyen.

A választások a következőleg ejtettek meg a tisztikarban, melynek mandatum 3 éves, változás nem történt; az igazgatóságból kilépett 5 tag, megválasztottak: Horváth Sándor, Miskolczy Jenő, Széll János, Magyar Károly és Suhajda József, — póttagokul: Fekete Sándor, Kuszinszky László, ifj. Tikos József, Bieber Bernát és Lada Sándor, a felügyelő bizottság tagjaul: Szepessy Gusztáv, Hamdtel Vilmos, Zalai Márk, póttagul: Tikos István.

Békény Ottokár, alelnök köszönetet mond az egyesület elnökének a tapintatos és bölcs vezetésért, mire elnök — több tárgy nem lévén — a közgyűlést bezárja. A tagok az elnök zajos éljenzése között távoztak el.

Baross Gábor üdvözlése.

Debreczen városi közönsége Baross Gábor kereskedelemügyi miniszterhez az alábbi üdvözlő iratot intézte, a melylyel közhasznú működése, nagyszabású alkotásai különösen pedig a vasuti árudijszabás életbeléptetése által szerzett érdemeiért üdvözlését nyilvánítja, s további működése iránt bizalmát fejezi ki:

Nagyméltóságú m. kir. kereskedelemügyi Miniszter ur!

Azon öszinte bizalom, mely hazánk minden igaz fiának keblében gyökeret vert, midőn Nagyméltóságodnak nagyszabású, de egyuttal a modera állami és nemzetgazdasági igényeknek is megfelelő vasuti politikáját s annak czélszerű és üdvös voltát megismerte, a büszkeség és elismeréssel pártosult hazábul öröm terebélyes fájává nőtte ki magát, midőn arról győződöttünk meg, hogy Nagyméltóságod eddig szerzett babéraján meg nem pihene, meg nem szűnő és lankadatlan tevékenységgel mind jobban megerősíteni törekszik azon állapot, melyen hazánk vagyoni jóléte s ezzel együtt a mivel európai államok sorában tekintélye felemelkedni fog.

Alig termette meg a Nagyméltóságod által tervezett és életbe léptetett vasuti zóarendszer üdvös gyümölcseit, már is egy újabb, hatásában nem kevésbé fontos alkotását van szerencsénk üdvözölni, a vasuti t-her és áru forgalomur nézve a folyó 1891 év elején életbe léptetett új díjszabásban, mely ismételteten meggyőzött bennünket a felől, hogy hazánk kereskedelmi ügyeinek vezetése Nagyméltóságod személyében oly férfira van bízva, ki akarja és czélrányosan tudja is azokat virágzásra juttatni.

E felett érzett örömlünk-k kifejezést adva, szüköségét érezzük annak, hogy Nagyméltóságodat további működése iránti bizalmunkról is biztoitsuk, anyavál inkább is, mert épen azon velünk egy personalniud és vámközösségben élő állam által látunk akadályokat gördíteni nagy szabású alkotásai elé, melynek pedig hazánk anyagi jólétének és állami sulyának emelkedése első sorban állna érd-súlyán.

A midőn kérjük Nagyméltóságodat hogy elismerésünk és bizalmunknak ezen szerény nyilvánítását kegyesen fígnáni sziveskedjék, kívánjuk, hogy az isteni gondviselés adjon erőt is kitűzött czéljainak megvalósítására; — Nagyméltóságod pedig találja meg jutalmát azon biztos tudatban, hogy fáradohatlan munkássága és közhasznú tevékenysége által

ama kevés nagyjaink sorába emelkedett, kik szerzett hazánk nagygyá és virágzóvá tételében magunknak soha el nem évülhető érdemeket szerettek.

Kelt Debreczen sz. kir. város 1891. évi márczius 19-én tartott bizottsági közgyűléséből.

Vecsey Imre, tb. jegyző. Simonffy Imre, kir. tan. polgármester.

A gróf Zichy jubileuma.

Gróf Zichy Géza tiszteletére a Bika szálloda disztermében f. 1891. Márczius 30-án este 8 órakor társas vacsora rendeztetik; a vacsora után táncmulatság lesz; egy teríték ára 2 forint, a tisztelt résztvevők kértnek családjaik nótagyajjal megjelenni, s aláírasiik után az igénybe veendő terítékek számát bejegyezni. Aláírasi iverk vannak: a polgármesteri titkári hivatalnál, a megyeháznál, a polgári kaszinóban, a jogász kör helyiségében, Végh Gyula alkaptány urnál, a debreczeni Takarékpénztárnál, a debreczeni ipar és kereskedelmi banknál, Szentkirályi M. urnál, a Bika szállodában Fehér Domokos urnál.

A rendező bizottság.

— A Zichy Géza jubileumára előjegyzett színházi jegyek kedden és Szerdau kiválthatók a Zádor Lajos üzletében; azontul az előjegyzésekre való tekintet nélkül a jegyek a jelentkezőknek el fognak adatni.

— Gróf Zichy Géza mellszobra látható pár nap óta a Zádor Lajos üzletében. A mellszobor a híres szobrásznak Strobl Alajosnak művészi munkája. A mellszobor a jubileumi ünnepségek alkalmával diszítésül fog szolgálni.

— Egyuttal megemlítjük, hogy a héten megérkezik az a zongora, melyen Zichy Géza gróf játszani fog. E zongorát a bécsi Bösendorfer czég direkté a jubileum alkalmára építette, s valóban páratlan a maga nemében. Értéke 3000 forint, s mintegy két arasznyival hosszabb a rendes zongoráknál. — A jubileum hangversenyének, valamint a matinee műsorát holnap már alkalmunk lesz végleges megállapításában egész terjedelmében közölhetni. — A nemzeti zenede is bejelentette képviselőit, a kik jubileumra vendégekként ide fognak utazni. Ezek követezők: Gerlóczy Károly Budapest alpolgármestere, a nemzeti zenede alelnöke, Bartay Ede a nemzeti zenede igazgatója, Reményi Antal és Kóka s János választmányi tagok.

— A Zichy emlékről, mely az ünnepeltnek a jubileum alkalmából át fog nyújtani, azt irtuk, hogy azt a debr. nők adják. Felkérteünk annak kijelentésére, hogy az nem a nők, hanem a debr. közönség emlékján-doka lesz.

Napi hírek.

Tájékoztató.

Nagy sétahangverseny vasárnap és ünnepnapokon d. u. 4 órakor a „Margit-füdő” nagyertermében.

Múzeum a kollegiumban nyitva van vasárnapoként délelőtt 10-től 12-ig.

Anyakönyvtár a kollegiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollegiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—7-ig.

Márcz. 29. Gr. Zichy Géza fogadtatása és hangverseny a színházban.

Márcz. 30. Gr. Zichy Géza jubileuma.

Márcz. 30. Honvédegyetel közgyűlése.

April. 17. A vörös-kereszt egyesület debreczeni főkönyvtára a városban.

Május 5. Királyi táblák működésének megkezdése.

— Személyi hir. Kistaludy Sándor, az országos lovaregylet titkára ma városunkban időzött s Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester ur vele végképen lebonyolította a lóvásártér visszaváltásának ügyét.

— A debreczeni orvos gyógyszerész egyesület szombaton tartott havi ülést egészen dr. F. M. nak a bécsi „Aerztlicher zentral Anzeiger”-ben a ráknak anilinnel való gyógyításáról közzétett czikke felett támadt élénk vita vette igénybe. — A nevezett doktor ur ugyanis a februári havi ülésen egy asszonyt mutatott be, a kinek rákjából ő anilinnel gyógykezelté s az ülésben azt jelentette, hogy a beteg javuló félen van. — A német lapban pedig az ülés megállapodásával ellenkezőleg az jelent meg, hogy a beteg az új gyógy-módtól meggyógyult. — A szombati ülés határozata értelmében az Aeret. s Auzeigerben helyreigazítandó lesz, hogy a bemutatott beteg nem gyógyult meg. — Dr. Kenstler József egy rángó görbesben szenvedő gyermekről kívánt felolvasást tartani. Ez azonban az idő előhaladottsága miatt a jövő ülésre halasztatott.

— Moretti a hirneves festmény restaurator és arczkép festő, a ki feltűnést keltett a régi képek felfedezésében, városunkba érkezett, hogy az esetleg itt található régi képeket is restaurálja, valamint hogy itt festészeti tanulmányokat tegyen. Azt hisszük, hogy sokan

fogják művészet-ráláson is készíti és váci legutóbbi Ferdinár — s a k teljes me a Bikába rad város sikerült Zádor L hirneves — tudatta lapodásol Szerbiába az utazás napot vir annak er támadása vonult, hintet e rom. kat bárkát s fogadtata nappal k tény vilá zetere sz — ben a gy tott vagy 468434 i csupan 1083232 és földbi 163150 összesen —

szék szerég gyűl lsten, sz Az első e az oltár ádotta tartott, a lefolyt hogy bef tal járult egy olt, kezett a munkára, Aztán tu tal gón számadás beszerzés volt, mel byter ve oszlott sz

restaurát dinánd k régi arcz is lefest diszítésé

reskedelt tülteleg keresked tükét s érdemeiért ma ház ur megh várt meg adott vá valamint eddig, u telhetőle

ezen áll folytatta törvényje

ismét fel gának e tányes po H o r v á földbirto régi, buz polgár os nagyköz lád moru jele től megt tetlen dr testvérün volt vár ozius 21 boldog gyengélt Kedves délután nál, majd tartandó utozai s letétetni dogultna és a t. B Debrecze bánatos Mária, k András,

ába emelkedett, kik és virágzóvá tételé nem évülhető érde.

kir. város 1891. évi bizottsági közgyűlé.

Simonffy Imre, tan. polgármester.

jubileuma.

teletére a Bika szál- 1. Márczius 30-án 10 óra rendeztetik; a 12 óra lesz; egy teríték észtvevők kéretnek megjelenni, s aláírásaik ritékek számát beje- nek: a polgármesteri reházná, a polgári helyiségében, Vég- a debreczeni Taka- ni ipar és kereske- yi M. urnál, a Bika os urnál. Endező bizottság.

Neumára előjegyzett s Szerdán kiváltha- tásban; azontul az et nélküli a jegyek k adadni.

mellszobra látható s üzletében. A mell- Strobi Alajosnak szobor a jubileum- titésű fog szolgálni. hogy a héten meg- ven Zichy Géza gróf bécsi Bösendorfer iskolájára építette, s nemében. Értéke t arasznyivali hosz- nál. — A jubileum a matinee műsorát végleges megála- tásban közölni. — entette képviselőit, kkként ide fognak Gerlóczy Ká- estere, a nemzeti nyi Antal és Kó- tagok.

mely az ünnepelt- át fog nyújtani, t. nők adják. Fel- ére, hogy az nem zönség emléke-ján-

tek.

afó.

árnap és ünnepnapokon nagytermében nyitva van vasárnapon- ban a közönségnek 12-ig.

kolégiumban nyitva n. 3-7-ig. a fogadtatása és hang- jubileuma. közgyűlése. ügylet debreczeni fő- ködésének megkezdése

Hadady Sándor, az ma városunkban Imre kir. tanácsos pen lebonyolította ak ügyét.

gyógyszerész egy- ülést egészen dr.icher zentral An- nel való gyógyi- etvett támadt élénk nevezett doktor ur ésen egy asszonyt abáját ó anilinnel azt jelentette, hogy — A német lapban éval ellenkezőleg teteg az új gyógy- A szombati ülés eret. z Auzeiger- hogy a bemutatott — Dr. K e n s t- gőrosben szenvedő asást tartani. Ez sága miatt a jövő

festmény restaura- feltüntetést kellett a városunkba érkezett, tó régi képeket is itt festészeti ta- isszük, hogy sokan

fogják megragadni az alkalmat, hogy Moretti művészetét igénybe vegyék, mert ő képresta- náláson kívül arcképek után olajfestményeket is készít. Moretti az erdélyi muzeum képtár és váci székes egyház festmény restauratora, legutóbbi időben legmagasabb megbízás folytán Ferdinánd bolgár fejedelem arcképét festette, — s a kép annyira sikerült, hogy a fejedelem teljes megalégedését érdemelte ki. — Moretti a Bikában van szállva s csak pár napig ma- rad városunkban. — A művészek egy igen sikerült arckép festménye lesz kiállítva a Zádor Lajos kirakatában; a kép Billrottot a hirneves bécsi orvost ábrázolja.

— Nem kell utlevél. A belügyminiszter tudatta hatóságunkkal, hogy köcsönös megá- lapodások szerint ezental Magyarországból Szerbiába és viszont nem szükséges utlevél az utazáshoz.

— Virágvasárnap és a nagyhét. A tegnapi napot virágvasárnapnak nevezi a kath. egyház annak emlékeztetére, hogy mikor Krisztus fel- tamadása előtt hat nappal Jeruzsálemba be- vonult, a nép zöngéiket, palmaágakat hintet elébe s „Hosanna“-val üdvözölte. A rom. kath. templomban a reggeli mise alatt bárkát szenteltek az Üdvözítő jeruzsalmi fogadtatásának jelképezésére. — A tegnapi nappal kezdődött a nagyhét, melyet a keresz- tény világ Krisztus kinszenvedésének emléke- zetére szentel.

— Debreczeni árvák vagyona. Debreczen- ben a gyámoltak és gondnokoltak nyilvántar- tott vagyona 1890 végén ház és földbirtokban 468434 frt. csupán házbirtokban 152548 frt. csupán földbirtokba 462249 frt. összesen 1083232 frt értékű volt. Mig 1889 végén ház és földbirtok 485,363 frt, csupán házbirtok 163150 frt, csupán földbirtok 458147 frt, összesen 1,06661 frt, értékű volt.

— Templomi ünnepély. Az oltár és szó- szék szentelésére már 10 óra előtt nagy közö- n-ég gyült össze. Az istentisztelet az „Uram Isten, szentelej meg“ intonálásával kezdődött. Az első ének után Farbaky József főesperes az oltár elé lépett és kenetteljes imában meg- áldotta az ige hirdetésére állított szöszéket, oltárt. A második ének után Materny L. lelkész lépett az új szöszékre s Isten igé- jének áldásáról tartott egyh. beszédet. Az ünnepélyt emelte a munkás dalárda szép al- kalmi eneke. Istentisztelet után közgyűlés tartott, melyen az előki jelentés kiemelte a lefolyt év főbb eseményeit: nevezetesen hogy befolyozta az egyház az építkezési mun- kát, melyre a hívek utolag mintegy 500 frt- tal járultak; szaporította tanerőinek számát egy okl. tanítóú választása által; megemlé- kezett a halál okozta veszteségekről, utalt a munkára, mely a folyó évben vár az egyháza. Aztán tudomásul vette a Handtel Vilmos által gondosan összeállított és megvizsgált számadásokat s intézkedett a mutakozó hiány beszerzéséről. Közgyűlés után a paplakon ebéd volt, melyen a főesperesen kívül számos pres- byter vett részt. A társaság este 7 órakor oszlott szét.

— Restaurált városi kép. Moretti kép restaurátorral a tanács kijavíttatja V. Fer- dinánd királynak a közgyűlési teremben őrzött régi arcképét; — ugyszintén a város czimerét is lefesteti az Emke kolozsvári palotája díszítésére.

— Tanárok közönsége. A debreczeni ke- reskedelmi akadémia tanári kara tegnap tes- tületileg tisztelgett Zádor Lajos urnál a kereskedő társulat buzgó elnökénél, közönsé- tükét s hálaúkat fejezték ki azon marandó érdemeiért, a melyeket a kereskedelmi akadé- mia háza építése körül szerzett. — Az elnök ur meghatóttan mondott köszönetet ezen nem várt megtiszteltetésért és a szónok beszédére adott válaszában megígérte, hogy az iskola, valamint a tanári kar jogosult érdekeit, mint eddig, egy jövőben is szívén viseli s töle telhetőleg fog azok előmozdításáról gondoskodni

— A debreczeni ügyvédi kamara debre- czeni állandó választmánya szombaton d. u. folytatta a bírói és ügyészi szervezetről szóló törvényjavaslat tárgyalását.

— Gyászjelentés. A városháza ormán ismét fekte zászló leng. A debreczeni pol- gárnak egy mintaképe, munkás, törekvő tekin- télyes polgár váratlan elhunytát hirdeti. — Horváth Mihály, városi bizottsági tag, földbirtokos, sertésnagykereskedő, pártunknak régi, buzgó tagja volt, a kinek halálát a közép polgár osztály számos családjá gyászolja és a nagyközönség osztozik őszinte részvétellel a csalá- dár gyászában. A halálesetről következő szom- orú jelentést kaptuk: A legmélyebb fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk kedves felejt- hetlen drága jó férjemnek, atyánknak, illetőleg testvérünknek, néhai Horváth Mihálynak volt városi bizottsági tagnak folyó év márczius 21. délután 6 órakor, életének 49 ik, boldog házasságának 22-ik évében hosszas gyengélkedés után történt gyászos kimutát. Kedves halottunk földi részei folyó hó 23. délután 3 órakor Czegléd utca 48. számú ház- nál, majd a czegléd-utcai ev. ref. templomban tartandó rövid gyászszertartás után a czegléd- utcai sarkterben fognak örök nyugalomra letétni. Mely végtiszességételtre a megbol- dogultnak rokonait, jóismerőseit, pályatársait és a t. közönséget bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1891. márczius 22. A boldogultnak bánatos neje: öz. Horváth Mihályné, Csóka Mária, kiskoru gyermekeim: Mihály, Mária, András, Erzsébet, István és József nevében

is. A boldogultnak bánatos testvérei: Hor- váth Juliánna, öz. Czeglédi Jánosné, gyer- mekeivel; Horváth István nejevel és gyerme- keivel; Horváth Ferencz nejevel, számos rokonság nevében is.

— Zeneestély. Purim zeneestélyt tartatik holnap este a Széchenyi kávéházban egy első rangu zenekar közreműködése mellett.

— Divat. Ennek nem Páris, hanem Amerika a hazája. Es csakugyan egészen amerika- nus. Egy amerikai hölgy kivágott ruhában jelent meg egy bálon és vállaira — legyek és pillangók voltak festve. Vetélytársnő mint szemtanuk komolyan biztosítják, irigy tekin- teteket vetettek reá. Ne is álljon senki jót érte, hogy e legújabb divat nem terjed el.

— A depr. első takarékpénztár igazga- tósága vezérigazgatóvá ismét Szepessy Antal választotta meg egyhangulag és pedig állandó minőségben. — Aligazgatóvá a gyön- gélkedő Béressy Sámuel helyére Nemes Kálmán választott. — A felügyelő bizotti- ságba Novelli Ede helyére, a ki igazgatósági taggá lett, Koszorus Lajos póttag hiva- tott be.

— A magyarság száma. A „Budapesti Hírlap“ szerint megközelítő száma ez idő sze- rint a következők:

7,400,000 magyar anyanyelvű.
50,000 katona.
70,000 horvátországi magyar.
200,000 ideiglenesen távollévő.
1,500,000 magyarul beszélő.

Összesen 9,220,000
Ha még ide vesszük a végleg elszaka- dalt s külföldön megtelepült magyarokat is, u. m. a 10 ezer bukovinai csángót, a 30 ezer moldvai csángót, a Romániában már évtizedek óta meghonosodott ötven ezer letelepült székelyt s az Amerikába kivándorolt magyar honosoknál — körülbelül 1/4 déd, mintegy harmincz ezer lelket: a magya- r nyelven beszélők összes számát 9,300,000 — 9,400,000 lélekre tehetjük, melyből a ma- gyar nemzetiségűekre 7 3/4 millió esik.

— A kereskedő társulat választmánya szombaton délután ülést tartott, a melyen el- fogadták a kereskedő akadémia tanulói által májusban rendezendő tanulmány ut program- ját (holnap közöljük) s az ut költségeire 200 frt segélyt megszavaztak. — Az osztrák ma- gyar bank által a kereskedelmi akadémia építésére adományozott 2000 frt alapítvány fölvetelével az elnökök megbízott. Dr. Bayer Ferencz akad. igazgató javaslata, hogy az akadémia internatussal kapcsolassék össze, ez idő szerint el nem fogadhatónak mondat- tott ki.

Irodalom és művészet.

— Uj napi lap. A „Magyar Hírlap“ című politikai napilapnak, melyet Horváth Gyula és Mikszáth Kálmán indítottak meg, tegnap jelent meg az első száma. Az eddigi „Hírlap“ ok alakjában, nagy terjedéssel és változatos tartalommal kezdte meg pályafu- tását, mint szabadlevél párti lap. Horváth Gyula, Mikszáth Kálmán, Dóczy Lajos, Abonyi Árpád, Bárony István s mások irtak bele cikkekkel, tárcákkal, ezek mellett bőséges hir- rovatok és sok hirdetés haladnak párhuzamo- san, amerikai szokás szerint. A lap egyik közleménye némi feltűnést is okoz: Horváth Gyula ugyanis kijelenti, hogy a közigazgatás reformjáról szóló kormányjavaslatot, ugy, a mint van, nem tartja elfogadhatónak.

„Az első és a második“ című eredeti opperette lesz, a népszínház legközelebbi új- donsága; szövegét Labiche egy vígjátékából Rákosi Jenő, zenéjét Szabados Béla szerze, a fő női szerep Blaha Lujza asszony kezé- ben lesz.

Színház.

Hadady Sándor színházunk közönségének egykori kedvence ez időszert a kolozsvári nemzeti színház tagja lépett fel tegnap a kar- személyzet jutalmára rendezett előadáson. A színház szípen megtelt, úgy hogy minden kar- énekesre 12 frt 70 kr jutott. A közönség sok- kat tapsolta a karszemélyzetet, mely pompás Szlaviánszki utánezatokot mutatott be. A vendégszereplő Hadai is sok előismerésben része- sült, bárba makacs rekedtsége magakadályozta őt abban, hogy tehetségét teljesen érvényre juttassa.

A bucsuzó színtársulat. A mai előadáson kívül még csak három estén fognak játszani színészeink. Holnap még egyszer Jászay Mari urnó a hirneves tragika fog fellépni; a két utolsó bucsuelőadás műsora még nincs megá- lapítva. A színpalaszot már széthordta ma bucsuzó versét.

A holnapi előadás kezdete. Jászay Mari művésznőnek még a holnapi előadás után vissza kell utaznia a fővárosra, azért a holnapi elő- adás fél hét óra k or fog kezdődni.

Törvényszéki csarnok.

A temesvári lottó pörben szombaton hir- dette ki az ítéletet a kir. ítélő tábla, a mely a temesvári kir. törvényszék ítéletét jelenté- kenyen megváltoztatta. A vádlottakat ugyanis a btk. 400. szakaszának második pontjában körülírt közokirathamisítás büntetében mondta ki bűnösnek s ezért Farkas Menyhért 5 évi Szobovics Károlyt és Püspöky Józsefet egyen-

kint négy és fél évi, Telkessy Nádonét pedig 2 évi bürtönrre ítéli, a melyből a három első rendű vádlott vizsgálati fogsága által egyen- kint egy évet s 4 hónapot, a Telkessiné vizsgálati fogsága által hat hónapot kitöltöt- nek vesz A többire nézve a temesvári kir. törvényszék ítéletét a tábla helybenhagyta,

CSARNOK.

A társadalom némely bajairól.

irta: Haller Károly (Folytatás.)

Divat, nagyzás, fényűzés, mértéktelen- ség, lakmározás végre is sok esetben vagyoni és erkölcsi tönkhöz vezetnek.

A bukás szélén álló csakhamar leszámol a leküszimerettel és becsülettel, a mig lehet másnak vagyonát költi s e mellett „Fortu- na“ istennőnél keres menedéket; szorult- ságában még arra is képes, hogy annak első minisztere „Orlicé“ közvetítését vegye igénybe.

Orlicé az a hires berlini „mathe- maticus tanár“, kinek kérdéseit egykor a napilapokban szünet nélkül láttuk. Ezt a derek urat a könnyen hívők ostobasága gaz- daggá tette. Fájdalom! nem egy műhelyben forgatja a mester az Orlicé lutriskönyvét szorgalmasabban, mint műszereit, nem egy polgártársunk egész könyvtárát az Orlicé lut- riskönyve képezi, melyből biztosan megtud- hatni véli a lutriban legközelebb kihuzandó ternót.

Ennel otrombább szédélgés alig képzel- hető s mégis akadnak együgyű hívők, kik korlátoltságukban észre sem veszik, hogy ha Orlicé a legközelebb kihuzandó ternó számokat előre kiszámítani tudná, ő maga tenné azokat fel s nem árulná titkát a könnyen hívő gyen- geknek.

Orlicé példája hazánkban is teremtet nagy „mathematikusokat“, kik biztos ternói- kat as ostoba embereknek jó pénzért árultak. 1885-ben még csaknem váram nyi hazai lapjaink hirdetései között naponta találko- zatunk az Orlicé néven kívül „Mihá- lék János budapesti leghire- sebb matematikus“ „Tóth Bé- la budapesti első math. tanár“ és Csekefalvy Ilona ó nagysága kassai hirdetéseivel, melyekkel városunk körében is sok baleket fogtak.

S még legtekintélyesebb hazai lapjaink sem zárták a tért ily szédélgő hirdetések elől, melyek nekik jelentékeny jövedelmet biztosítottak. Hogy helyi lapjaink éppen nem képeztek kivételt, ez ismert dolog.

Mint egykor Kolozsvár ideiglenes pol- gármestere a polgárság minden érdekének védelmére kiterjedő kötelességet vétem teje síteni akkor, mikor a biztos ternó ámitások ellen fölléptem s az „Ellezzék“ a „Magyar Polgár“ és a „Kolozsvári Közlöny“ szerkesztőihöz kérték intéztem az iránt, hogy ily szédélgő hirdetéseknek, melyek a korlátot és hiszékeny nép tudatlanságából élődnek s melyek magára a lapra nézve is sértők, mi- dön olvasó közönségéről fölteszik, hogy eféle badarságnak hitelt adni képes, — lapjainkban helyet ne engedjenek.

Az „Ellezzék“ szerkesztősége egyedül méltányolta fölkerésemet s lapjában ki is jelentette, hogy jövőben többé ily hirdetések- nek tért nem enged, szép volt tőle! Az azóta végelgyengülésben kimut, két másik lap az ily hirdetések által elért jövedelmet nem né- lülözhetne (mert mint egyik egyenesen kije- lentette, az ily hirdetésekért kétszere- s díjat fizettek!) s a közönség ügyegőbb része ámitásának továbbra is „kész eszköze maradt.

S mert tudomás szerzetem magamnak a hirdetések sikeréről az erre vonatkozó le- velezésekből s a postabivatal szivességéből meggyőződtem, hogy a rászédetek nagy száma folyton növekedett s hogy ezek a társadalom- nak többnyire ama rétegéhez tartoznak, mely- nek minden megtakarítható fillére szüksége van s mely ez utol munkakévdét is veszve, mindinkább süllyed, — fölterjesztést intéztem a m. kir. belügyminiszter urhoz, fölhiva figyel- mét e káros jelenségre. Legyen ez alkalommal is halásan elismerve a gyors siker, mely tel- jes volt s abból állott, hogy nemcsak a kolozs- vári két lapból, hanem valamennyi hazai la- pokból a „biztos ternó“ hirdetések végkép eltűntek s a „hires matematikusok“ a vádlot- tak padján szereztek maguknak új hirnevet. Maga Orlicé legújabb időben, mint Ba- c z e k W e n c z e lett lealcazva s többrendű csalásért a prágai törvényszék által ítéltve.

A játékszenvedély fölkitésére kétségki- vül nagyban befoly a lottó intézmény, mely a lehetőséggel kecsgett, hogy munka és fáradság nélkül gazdaggá legyünk, — mely arra szoktat, hogy a bizonytalan szerencse és nem a szorgalom és józan előrelátás segítségével törekedjünk jólétre és mely legtöbb esetben a szerencsétlenül játszókat a büntény örvényé- re vezeti. S ha mégis némely állam maga tartja fenn ez intézményt, ennek kevésbé indoklá- sául, mint inkább ménteségül szolgálhat az az egyetlen körülmény, hogy a már régóta lé- tező s ha emberek erős hajlama által támo- gatott r o s s z legalább a nagyobb vissza- állástól megóva e mellett még az állam pénzü- gyi érdekének is szolgál, Nem is esekély a lottóból az államok évi jövedelme, hazánkban ez évi 3 millió forint körül jár. [Daczára en-

nek több állam már lemondott e jövedelme forrásról, midőn 100,000 fnál többre becsült millió polgára érdekét. Így Franciaország, melynek jövedelme a lottóból 1835 ben még 15 millió volt azt 1836-ban mégis megszü- nttette. Bár követnök példáját, mert az állam anyagi haszna nincs arányban az erkölcsi hátránnyal, melyet a lotto okoz. (Vége köv.)

DEBRECENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Holnap, kedden, 1891. Márczius 24. páratlan bérlet szünetben.

J á s z a i M a r i urnőnek második vendéglátékaul:

Stuart Mária

Tragédia 5 felvonásban.

Felolós szerkesztő és kiadó laptulajdonos Vértési Arnold.

Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Női-divat Ujdonságok:

u. m. Ruhaszövedek és diszek, Jó mosó toilek és satinok.

Napernyők:

nagy választékban érkeztek

GYENES LAJOS

Női-divat raktárban

Debrecen főtérr, városház épület. Mintákat kívánatra bérmentve küld.

Leszállított árak.

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget hogy a házban folyó építkezések folytán üzlet- helyiségemből kénytelen vagyok egy időre kiköltözni s ennek következtében az üzletem- ben főlhalmozva levő árukat Mártus 1 től kezdve

beszerzési árak mellett

árusítom el.

Benyáts Emil

Legujab

női tavaszi

DIVATKELMÉK

teljes választékban

nagyobb bevásárlás folytán különösen előnyös

olcsó árak mellett,

hozzá való diszkekkel.

Kunz József és Társa

czégnél. Kistemplom-bazár. (1)

Eladó butorok.

A n.-várad-utcai Bulster-féle házban, az I. emeleten

különféle butorok,

(egész garnitúrák, tükrök képek, asztalok,) igen jutányos áron eladók.

Megtekinthetők és azonnal átvethetők na- ponta d. u. 3 óráig.

Vetni való

Bükköny

kapható

Lukács Árminnál

piacutca 1824. sz. I-ső emeleten

BOSZNAY J. és TÁRSA

Debreczen, Czegéd-utca.
Ajánlják

a legnagyobb választékban
és
feltűnő olcsó árak mellett

TAVASZI IDÉNYRE

ujjonnan érkezett

legújabb női ruhaszövetek

és mindenféle

DISZKEKET

fekete divatkelméket
jó mosó

toille batisz és atlasz-szateneket.

Nagy választékban kaphatók:

NAPERNYŐK,

futó szőnyegek, függönyök.

férfi gyapjukelmék,

női és férfi fehérneműek,

harisnyák, nyakkendők

és mindenféle

szabó-kellékek.

Leszállított áru

SZÖVETEK

egész idény alatt

árusítatnak el.

Hirdetés.

A tavaszi idényre
nagy mennyiségben vásárolt

női ruhaszövetek

hozzávaló legújabb diszek

már raktárunkra érkeztek

szokat ujonnan megnagyobbított üzlet-
helyiségünkben

igen jutányos árakon

árusítjuk el.

Az idén igen nagy választékban tartunk

napernyőket

feltűnő olcsó árakhoz.

Szabó Lajos fia.

Bámulatosan hat.
CZERNY „TNNINGE NE“
Legújabb, olomnólküli, ártalmatlan egyedül
legjobb

hajfestőszer

haj és szakál, ugymint szemöldökfestésre, mely-
lyel a legegyszerűbb módon és csak egyszeri hasz-
nálatnál a haj ugyanazon biztos, szép és fényes
barna vagy fekete természetes színt visszanyeri
melylyel az öszülés előtt bírt; a színt szapannal
mosás és gőzfürdő sem változtatja. Ára 2 fr 50 kr

CZERNY EREDETI

„keeti rózsa teje“

törvényesen védve.

(Original Orientalische Rosenmilch.)

a bőrnek igen finom, vakító fehérségű és oly

fiatal friss színt

kölcsönöz,

mely más szer által el nem érhető, kitűnő még
májfolt, szeplő, bőrpattanás, nem szép arcszín
és napátás ellen, eltávolítja a bőrnek tisztá-
lanságát, minden sárga és barna arcszínt és egy-
idejűleg alkalmas minden testrésze, feltétlenül
ártalmatlan. Ára 1 frt. Balzsamszappan hozzá 30 kr.

Czerny J. Antal, Bécs, I., Wallischgasse 5.

a cs. k. udv. opera közelében.

Vidéki megrendelések utánvét mellett pontosan
eszközöltenek.

Raktár Debreczenben: Dr. Rothschnek V.
gyógyszerész úrnál. Miskolc: Dr. Hercz
Móricz gyógyszerésznél. Ungvár: Hoffmann
Béla gyógyszerész az arany oroszlánhoz. Kassán:
Wandraschek Károly és Magai Gustáv
gyógyszerész úrnál. Szegeden: Barsay
Károly gyógyszerésznél. Aradon: Elias Ármín
illatszerésznél. Temesváron: Stefan J. Tar-
csay (Apotheke zur Marienhilf Fabrik) Budapesten
Török József gyógyszerész, Király-utca 12 sz.
Csak akkor valódi, ha Czerny J. Antal névvel
van aláírva.

Sciveskedjék e hirdetés esetleges szükségletének
edzése végett kívánni, miután ritkán jelenik meg.

Budapestre rándulóknak

különös figyelmébe ajánljuk

D^r. Keresztély Sándor

amerikai fogorvosi műtermét,
hol egyes fogak és fogsorok, valamint
fogtömések, csodaszertű pontossággal esz-
közöltenek. Szegények gyógykezelése igen
mértékelt. A műterem

Károly-körút 3. sz. a. van.

Mindenféle
vizi betegség ellen
ugymint az ezekből eredő betegségek:
sárgaság, lép és májdaganatok, légzés
nehézségek stb. legjobb szer, a hírneves

Hydropsin

(orvosoktól ajánlva)
Grobstein See-gyógyszertára
Gmunden gyógyhely, felső
Ausztria.

Egy üveg ára gyógyhasználati utasi-
tással 1 frt. Csomagolással 1 frt 20 kr.

KASZANYITZKY ENDRE

előbb

KUHINKA ISTVÁN K.

DEBRECZENBEN, főpiacz 1900.

Ajánlja a legnagyobb választékkal

ujjonnan berendezett

üveg porcellán lámpa

berndorf alpacca, khina-ezüst

evőszerek és konyhaeszközök

nagy raktárát.

Üveg ivó és liquer-k eszleek,

porcellán evő, kávé, tea, fekete kávé és mosdó

készletek,

Ditmar-, Brünner és hazai gyártmányu

asztali és függő lámpák

nap, meteor és viálm-égőkkel

gyári árak

és pontos kiszolgálát

mellett.

Arjegyzékek kívánatra bérmentve küldetnek.

Vidéki megrendések a legnagyobb

figyelemmel eljésietlenek.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A debreczeni ipar- és kereskedelmi bank
részéről a Debreczenben építendő bérház összes építési munkálatainak bizto-
sítása végett ezennel zárt ajánlati versenyárgyalás hirdettetik. Ajánlatok

csak az összes munkákra

tehetőek, melyek

föld és kőmives, kőfaragó, ács, cserép és palafedő,
bádogos, asztalos, lakatos, mázoló, üveges, redőny,
amerikai tölgyfa-padló, kőpadolási, aszfalt, szobafestő,
szobrász, kárpitos munkákból,

monier szerkezetű folyosó,
sinek és vasszerkezetek, kályhák és villanyjelzők előállításából állanak, melyek

226.188 frt 74 kr.

összárban vannak előíranyozva.

Az előmérési és költségvetési úrlap ajánlattevőknek rendelkezésére
bocsájtatik, s kötelesek abban a % leengedést betűkkel és számokkal kitűn-
tetve ajánlat kíséretében közzéleget lepecsételve s felszerelve

1891. évi április hó 2-án

délután 5 óráig

a bank igazgatóságához benyújtani.

Később érkezett, vagy távirati uton tett ajánlatok figyelembe nem
vétetnek.

Az ajánlatok a bank igazgatósága által ugyan e napon délután
5 órakor fognak a bank igazgatósága által felbontatni. Vállalkozók
ajánlataikban kifejezni tartoznak, hogy az építési feltételeket elfogadják, és
azoknak összes határozmányait magukra nézve feltétlenül kötelezőknek elis-
merik. Bántépénzüli az ajánlati összeg 5% a köttetik ki, mely összeg
készpénzben vagy a kormány és hatósági szabály által óvadékképes érték-
papirokbán a bank pénztáránál teendő le s a letétet igazzó elismervény az
ajánlathoz csatolandó.

Ezen óvadék 8 nappal az ajánlati tárgyalás után azon pályázóknak,
kik a munka kivételével meg nem bíztánának, visszatérítetik. Csakis kellő
szakképzettséggel bíró ajánlattevők pályázhatnak, s fentartja magának a
bank igazgatósága a jogot, hogy tekintet nélkül a benyújtott ajánlatokra,
az építkezést tetszése szerint, — esetleg egy újabb versenyárgyalás útján
bárkinek kiadhassa.

Az építési feltételek és tervek az ipar és kereskedelmi bank
üzlethelyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők, ugyan ott fog-
nak vállalkozni szándékozóknak az előméret és költségvetési úrlapok is sze-
mélyes jelentkezésre kiadni.

Debreczen, 1891. márczius 13-án tartott üléséből.

Az igazgatóság.

Tóth Gyula

előbb

Tóth Lajos és Társa

vaskereskedése DEBRECZEN, főpiacz városház sarkán.

Ajánl

Gazdáknak

mezőgazdasági eszközöket,

Gazdasszonyoknak

konyha felszereléseket,

IPAROSOKNAK

minden iparághoz tartozó, a közönségtől a legfinomabb acél szerszá-
mokat, utóbbikért minden darab jót állás mellett.

Épület-vállalkozóknak

mindenféle vasalásokat vasban és rézben a legsolidabb készit-
ményekben.

Legjutányosabb árak.

